

Samenvatting preek Capelle-Schollevaar, 22 augustus 2010, 9.15 uur

Thema: 'De proef', naar aanleiding van Exodus 15: 22-27 (kern: vers 25d) en Jakobus 1: 2-4

God stelt mensen op de proef, maar Hij geeft ook handreikingen

- * Het volk Israël wordt al meteen tijdens de eerste dagen van de woestijntocht, op weg naar het beloofde land, op de proef gesteld. Er is geen water! En als er water wordt gevonden, blijkt het bitter en ondrinkbaar, vandaar de naam van de plaats: Mara ('bitterheid'). Wat een bittere teleurstelling! Wat valt de vrijheid tegen!
- * Ook in ons gewone leven en in ons geloofsleven kunnen de dingen soms zo bitter tegenvallen. Je kunt door moeilijke tijden gaan en besprongen worden door de vraag: 'Waarom?!'
- * Dan staat er in vers 25: 'God stelde hen op de proef'. God liet dit dus heel bewust zó gebeuren! Hoe kan dat?! Hij is toch een liefdevolle Vader?! Hij is toch geen kille examiner die je aan een test onderwerpt, waarvoor je kunt slagen of zakken? Hij laat je toch nooit vallen? Hoe zit dat dan?
- * Het staat er echt: God stelde Israël op de proef. Maar die proef is omgeven door Zijn handreikingen.

1. Eerste handreiking: de bemoediging van Gods daden in het verleden

- * Juist door deze proef wordt het volk herinnerd aan wat God al eerder heeft gedaan: het wonder van de doortocht door de Rode Zee. Ook bij de zee was het volk in nood. Heeft God toen niet een wonderlijke uitredding gegeven?
- * Ook als wij beproefd worden, is het belangrijk om terug te denken: wat heeft God al eerder gedaan? Hoe heeft Hij Zich eerder laten kennen? Waarvoor heb ik gebeden, en welke gebeden zijn er niet allemaal verhoord? Ook als we de christelijke feesten vieren, zijn dat momenten om terug te denken aan Gods grote daden in de geschiedenis: de komst van Zijn Zoon, Jezus' lijden, sterven en opstaan, Zijn hemelvaart en de uitstorting van de Geest. Denk terug aan Gods goedheid, ook op je verjaardag, je doopdag, de dag van je belijdenis, je trouwdag.

2. Tweede handreiking: Gods genade als wij falen

- * Slaagt Israël voor de proef van God? Smeken ze in hun nood nederig tot de HERE om hulp? Nee! Ze morren tegen Mozes! Pàs nog zagen ze Gods enorme wondermacht, en nu al is hun geloof weg. Ze zakken voor de test!
- * Wij moeten maar geen al te hoge dunk hebben van onze standvastigheid. De Bijbel houdt ons hier een spiegel voor: zo zijn wij als mensen. Een bittere teleurstelling, niet alleen voor Israël, maar ook voor God! En tòch, ook al laat Israël God vallen, God laat Israël niet vallen! Wat doet Hij? 'De HERE wees Mozes een stuk hout' (vers 25).
- * In het Hebreeuwse origineel staat voor 'stuk hout' het woord 'ets'. Dat betekent ook: 'boom' of 'houten paal'. Het wordt ook gebruikt voor de boom des levens in Genesis 2. Hier, in Exodus 15, wijst God een boom aan, die leven geeft voor Israël. Het is in feite een 'boom des levens'! En dan lopen de lijnen nog verder: in Deuteronomium 21: 23 staat, dat ieder die aan een paal ('ets') hangt, vervloekt is. Deze tekst betreft Paulus op Jezus, die aan het kruis hing (Galaten 3: 13). De 'ets'(boom, paal, stuk hout) verwijst dus óók naar het kruis! God Zelf wijst Mozes op de boom, waardoor er leven is voor Israël. God Zelf wijst ons op het kruis, waardoor er leven is, genade voor zondige mensen, mensen die zakken voor de test van God.

3. Derde handreiking: Gods wetten die ons weer op het juiste spoor brengen

- * In vers 25 staat dat God Zijn volk wetten en inzettingen gaf, voor hun eigen welzijn! Wie zich zou houden aan die wetten, zou ontkomen aan alle kwalen waaraan de Egyptenaren hadden geleden. Gods wetten zijn dus bedoeld om ons te helpen, om ons te beschermen en leven te geven! 'Ik, de HERE, ben uw Heelmeester'. Opmerkelijk genoeg is pas de laatste eeuwen wetenschappelijk duidelijk geworden, dat inderdaad de wetten van God bescherming bieden tegen ziekten en dood, onder meer het verbod om onreine dieren te eten en het gebod om vaak de handen te wassen (zie Ben Hobrink: *Moderne wetenschap in de Bijbel*, ISBN 978 90 6067 794 0).
- * Ook al hoeven niet-Joodse christenen niet alle wetten uit de tora (eerste vijf bijbelboeken) te houden, de bijbelse richtlijnen zijn helder en heilzaam, bijvoorbeeld op het gebied van seksualiteit (bescherming tegen soa's), de rustdag (bescherming tegen overbelasting) en leren om niet wraakzuchtig te zijn, maar de minste te kunnen wezen (geeft meer rust en vrijheid). Als wij zakken voor Gods proef, wil Hij ons niet alleen vergeven, maar ook weer op het juiste spoor brengen door Zijn geboden.

4. Vierde handreiking: een voorproef van de hemel

- * Na de proef bij Mara brengt God Zijn volk in Elim, waar twaalf bronnen zijn en zeventig palmbomen. Israël had twaalf stammen en zeventig families (in totaal zeventig mensen gingen naar Egypte, Genesis 46: 27, vergelijk Numeri 11: 16). In het Nieuwe Testament trekken twaalf apostelen erop uit naar de zeventig volken (zie de lijst in Genesis 10). In Elim krijgt Gods volk een voorproef van de hemel! Na de vuurproef een voorproef!
- * Zo kunnen ook wij momenten krijgen, dat de hemel even opengaat, door een lied, een kerkdienst, een conferentie, een ontmoeting, wat dan ook. Voorproefjes van de hemel!

Gods proef: een heilzame proef!

- * Inderdaad: God kan ons op de proef stellen. Maar we leren ervan en worden er sterker door, zelfs als we zakken voor de test. We leren terug te denken aan Gods daden en van genade te leven, we leren Gods geboden serieus te nemen en ons op Zijn heerlijke toekomst te richten. Zo loutert God ons en zegent ons met *beproefd geloof*.

Om (samen?) over na te denken:

1. God beproeft mensen. Hoe komt dat op u over?
2. Welke handreiking heeft u geholpen in uw leven? Welke zou u meer willen vastgrijpen?

Reageren? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, c.m.van.loon@freeler.nl